

Mevrouw drs. K. Arib
Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

Postadres
Postbus 93122
2509 AC Den Haag
Bezoekadres
Bezuidenhoutseweg 151
2594 AG Den Haag
Tel: (070) 356 35 63
Fax: (070) 360 75 72
bureau@nationaleombudsman.nl
www.nationaleombudsman.nl
Doorkiesnummer
(070) 356 36 80
Datum
12 december 2016
Ons nummer
No 20160232

Geachte mevrouw Arib,

Met zorg heb ik kennisgenomen van het wetsvoorstel 'Wet op de Inlichtingen- en Veiligheidsdiensten 20xx'. Als Uw Kamer dit voorstel in deze vorm aanneemt dan kunnen burgers niet langer bij de Nationale ombudsman terecht met hun klachten over de AIVD of de MIVD. Zij moeten hiervoor dan naar de Commissie van Toezicht op de Inlichtingen- en Veiligheidsdiensten (CTIVD). Het wetsvoorstel brengt klachtbehandeling en toezicht bij één organisatie onder. Ik vind dit onwenselijk en vraag de Tweede Kamer om het wetsvoorstel op dit punt aan te passen.

Omdat deze conceptwetgeving raakt aan de positie van de Nationale ombudsman zou ik daarnaast in breder verband aandacht van Uw Kamer willen vragen voor situaties zoals deze, waarin taken en/of bevoegdheden van de ombudsman worden gewijzigd. Voor de Nationale ombudsman zou het functioneel zijn als wettelijk verankerd wordt dat in het ambtelijk wetgevingsproces ten minste overleg plaatsvindt met de ombudsman.

Behouden klachtbehandeling bij de Nationale ombudsman

Klachtbehandeling is gericht op herstel van vertrouwen van burgers in hun overheid. De klachtbehandelingsprocedure moet volgens de Nationale ombudsman zo worden ingericht dat dit doel optimaal wordt bereikt. Het burgerperspectief is hierbij steeds leidend. Belangrijk aandachtspunt is dat elke schijn van partijdigheid die de burger zou kunnen ervaren, zo veel mogelijk wordt vermeden. Zeker bij klachten over de AIVD en de MIVD luistert dat nauw. Het onderbrengen van de 2^e lijn klachtbehandeling bij de toezichthouder, de CTIVD, is wat dat betreft uiterst ongelukkig. Nog los van de onbekendheid van de CTIVD voor veel burgers, wekt de constructie de schijn van partijdigheid in de hand. Toezicht en klachtbehandeling horen niet bij elkaar. Zij dienen verschillende doelen. Bij het rechtmatigheidstoezicht staat de vraag centraal of alle juridische regels zijn gevolgd. Bij klachtbehandeling gaat het om het herstel van vertrouwen.

Uw brief

Uw kenmerk

Bijlagen

Behandelend medewerker
mr. dr. M.R. Ramial
Onderwerp
Wiv

Ons nummer

No 20160232

2

Het is daarom van belang om de 2° lijn klachtbehandeling bij de Nationale ombudsman te houden. Die heeft een evident onafhankelijke positie en bovendien al jarenlang ervaring met klachtbehandeling over de AIVD en de MIVD. Tot dit oordeel komen ook de Raad van State, de Raad voor de Rechtspraak en het Nederlands Juristen Comité voor de Mensenrechten.

Beschermen bevoegdheden Hoog College van Staat

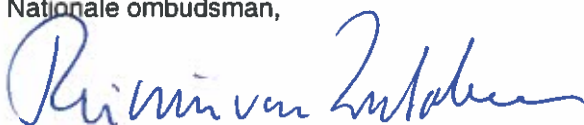
Bij een wetsvoornemen dat betrekking heeft op taken en/of bevoegdheden van een Hoog College van Staat, ligt het in de rede om overleg te voeren met het betreffende instituut. Zo bepaalt artikel 96, lid 1, Comptabiliteitswet dat de regering in een dergelijk geval contact zoekt met de Algemene Rekenkamer. Helaas is dat bij de voorbereiding van de Wet op de Inlichtingen- en Veiligheidsdiensten richting de Nationale ombudsman niet gebeurd.

Het is niet de eerste keer dat de bevoegdheden van de Nationale ombudsman ingeperkt (dreigen te) worden bij wet. Eerder was dit het geval bij de Notariswet en de Gerechtsdeurwaarderswet. Ik geef Uw Kamer in overweging om een wettelijke voorziening te treffen zoals die geldt voor de Algemene Rekenkamer. Op die manier wordt er zorgvuldiger omgegaan met de Nationale ombudsman en zijn bevoegdheden.

Slot

Tegen de achtergrond van een mogelijke uitbreiding van bevoegdheden van de MIVD en de AIVD is het des te meer van belang dat burgers hun klachten blijvend kunnen voorleggen aan een evident onafhankelijk instituut als de Nationale ombudsman. Ik verzoek Uw Kamer om het wetsvoorstel hierop aan te passen. Tevens vraag ik Uw Kamer om een wettelijke voorziening te treffen waarmee de taken en bevoegdheden van de Nationale ombudsman in wetgevingsprocessen geborgd worden.

Met vriendelijke groet,
de Nationale ombudsman,

Reinier van Zutphen